

Els autors i les autores

Joaquín Almunia va néixer l'any 1948 a Bilbao. És llicenciat en dret i ciències econòmiques per la Universitat de Deusto i va exercir com a professor l'any 1991 al programa *Senior Managers in Government* a la Kennedy School of Government de la Universitat de Harvard. De 1991 a 1994 va ser professor associat de dret del treball i de la seguretat social a la Universitat d'Alcalá d'Henares. La seva dilatada carrera política comença l'any 1979 formant part del Congrés dels Diputats d'Espanya (1979-2004). Ha sigut ministre de Treball i Seguretat Social (1982-1986), ministre d'Administracions Públiques (1986-1991), portaveu del Grup Parlamentari Socialista (1994-1997), candidat socialista per a president del Govern Espanyol (2000) i des d'abril de 2004 és membre de la Comissió Europea (d'abril 2004 a febrer de 2010 va ser el responsable d'Assumptes Econòmics i Monetaris). En la seva vessant professional, va ser el fundador i director del grup de reflexió progressista *Laboratorio de Alternativas* (any 2002) i director del programa d'investigació *Igualdad y redistribución de la renta* a la Fundació Argentina (1991-1994). Des de febrer de 2010 és el responsable de Competència de la Comissió Europea.

Maria Caprile és sociòloga i investigadora de la Fundació Cirem des de 1993. Dins d'aquesta fundació ha participat en diversos estudis sobre el mercat de treball i polítiques d'ocupació. Els seus principals àmbits d'interès són la desigualtat i la segmentació en el mercat de treball, la qualificació i l'organització del treball i la desigualtat de gènere en el treball. Com a investigadora i consultora, ha treballat amb organitzacions sindicals i empresarials, les administracions locals, el Ministeri de Treball i Afers Socials, l'Institut de la Dona, la Direcció General d'Ocupació i Afers Socials i la Direcció General de Ciència de la Comissió Europea. A més, és investigadora del programa de gènere i tecnologies de la informació i la comunicació de la Universitat Oberta de Catalunya. Entre les seves publicacions es poden destacar les següents:

- CAPRILE, M. «Measuring progress towards the knowledge-based society, quality of working life and gender equality». A: MÓSESÓTTIR, L., SERRANO, A. i REMERY, C. [ed.] *From Welfare to Knowfare*. Brussel·les: ETUI, 2006.
- CAPRILE, M., Krüger, K. «Flexibility and deregulation of working time: a gendered matter». A: DOORNE-HUISKES, A. van, DULK, L. den, PEPPER, B. [COORD.] *New organizational structures and workers of the future*. Edward Elgar Publishing, 2005 (en curs).
- CAPRILE, M., ESCOBEDO, A. «Equal pay and gender mainstreaming. Monitoring the European employment strategy. The case of Spain». A: SERRANO, A., MÓSESÓTTIR, L. i LEITNER, A. [COORD.] *Equal pay and gender mainstreaming. Monitoring the European employment strategy*. 2003 (en curs).

Adela Carrió va néixer a Orihuela (Alacant) l'any 1957. Ha cursat estudis d'enginyeria superior de telecomunicacions i un postgrau de formació integral dels agents socials (FIAS) i és tècnica en prevenció de riscos laborals i formadora en logística del transport. Des de 1981 ha desenvolupat la seva carrera professional a Renfe, empresa en la qual ha ocupat diferents càrrecs en diversos departaments. Actualment té la categoria professional de quadre tècnic d'operacions dins de l'àrea de negoci AVE i llarga distància.

És afiliada a la UGT de Catalunya des de 1982, i entre els anys 2003 i 2011 ha format part de l'executiva de la Federació Nacional de Transports, Comunicacions i Mar de la UGT de Catalunya com a responsable de la Secretaria de Formació i Educació. El mes de febrer de 2011 ha passat a formar part del Secretariat Nacional de Catalunya com a secretària d'anàlisi i recerca (de temes com l'ocupació i la formació, entre altres). En representació de la UGT de Catalunya forma part, entre altres organismes, del Consell de Direcció del Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC), el Consorci per a la Formació Contínua, el Consell Català de la Formació Professional i el Consell de Relacions Laborals.

Albert Castellanos va néixer a Barcelona l'any 1978. És professor associat d'economia a la Universitat Pompeu Fabra. Economista per la mateixa universitat, es va especialitzar en gestió i economia pública tant en l'àmbit acadèmic (mestratge en economia pública a la Universitat de York i en funció directiva a l'Escola d'Administració Pública de Catalunya) com professional. Ha participat activament en el procés de creació d'ACCIO, l'agència de suport a l'empresa catalana, desenvolupant les funcions de secretari executiu (2007-2009), i també ha liderat recentment processos de reorganització en l'àmbit de la recerca com a director de la Fundació Catalana per la Recerca i la Innovació i director executiu de l'AGAUR.

Salvador Duarte va néixer a Màlaga l'any 1976. És diplomad en relacions laborals per la Universitat de Màlaga i té un postgrau en alta direcció, negociació col·lectiva i relacions laborals per la Universitat de Barcelona. Ha estat secretari executiu d'UPTA-Espanya (polítiques d'autoocupació), membre de l'Institut de la Joventut (INJUVE, «Fomento de la Cultura Emprendedora», membre del Consell de Treball Econòmic i Social de Barberà del Vallès (CTESB) i gerent de la consultora informàtica SIECAT .S.L (des del 2000 fins a l'actualitat). Des de l'any 2004 és el president de la Confederació de Treballadors Autònoms de Catalunya (CTAC). Ha publicat el llibre *Todas las claves para los autónomos* (Editorial Servidoc: 2007) i és col·laborador habitual de *Sociolaboral de Catalunya* des de l'any 2004. A més, publica articles al diari *Dossier Econòmic* i a la revista *Sud* de Sindicalistes Solidaris. Salvador

Duarte és també tertulià habitual de l'espai *Tertúlia Econòmica* de Radio Barberà des de l'any 2001, i de la tertúlia *Actualidad Económica* d'Onda Cero des de l'any 2008). Puntualment ha participat com a convidat a COM Ràdio, RAC 1 i *Els Matins de TV3*, entre altres.

Esther Gordo és llicenciada en ciències econòmiques i empresarials per la Universitat Complutense de Madrid (1989). El seus camps d'investigació tracten l'economia internacional, el comerç internacional i la inversió estrangera directa, així com la globalització i la integració econòmica. Des de l'any 1990 exerceix com a professional a la Direcció General d'Economia, Estadística i Investigació del Banc d'Espanya.

Ha publicat nombrosos estudis i articles en diferents revistes especialitzades dels quals destaquem els següents:

- «El desequilibrio exterior y la competitividad de la economía española en la Unión Económica y Monetaria». A: *Papeles de economía española*, núm. 111. 2007. Pàg. 148-161. Amb Juan María Peñalosa Ruiz.
- «La competitividad internacional de la industria». A: *Papeles de Economía Española*, núm. 112. 2007. Pàg. 156-169.
- «La competitividad internacional de España en un contexto global». A: *Economistas*, núm. 114. 2007. Pàg. 26-36.
- «El desafío de la competitividad». A: *Economistas*. Núm. extra. Març de 2006. Pàg. 48-56.
- *Radiografía del sector de servicios en España, 2006*. Document ocasional del Banc d'Espanya, núm. 0607. 2006. Amb Javier Jareño i Alberto Urtasun.

Holm-Detlev Köhler va néixer a Torgau (Alemanya) l'any 1956. És llicenciat en ciències econòmiques i empresarials (1985) i en pedagogia comercial (professor mercantil - 1989) i doctor en ciències polítiques i sociologia (1992) per la Universitat de Frankfurt.

Des de 1998 és professor de sociologia de la Universitat d'Oviedo i professor associat del *Centro de Cooperación y Desarrollo Territorial* (CeCODET) de la mateixa universitat. Forma part de les xarxes internacionals d'investigació GERPISA (*Groupe d'Étude et de Recherche Permanent sur l'Industrie et les salariés de l'Automobile*), Eurexcter (*Excellence Territoriale en Europe*), *European Works Councils Network*, RECOWE (*Reconciling Work and Welfare in Europe*) i de l'*International Institute for Selfmanagement*.

Entre la seva llarga llista de publicacions en diferents idiomes destaquen el *Manual de la Sociología del Trabajo y de las Relaciones Laborales* (3a ed. 2010), *El movimiento sindical en España*, (Ed. Fundamentos, Madrid, 2a ed. 2001) i *Modelo Neoliberal y Sindicatos en América Latina*, (Fundación Ebert, Mèxic, 1993).

Julia López és catedràtica de dret laboral i seguretat social a la Facultat de Dret de la Universitat Pompeu Fabra. Va fer el seu treball de llicenciatura en dret a la Universitat Complutense de Madrid, es va graduar el 1977 i va obtenir el seu doctorat en dret en aquesta mateixa universitat el 1985. Ha estat professora de dret a la Universitat Pompeu Fabra des de 1996. Dóna classes als estudiants de llicenciatura i cursos de postgrau en dret laboral i en la llei internacional de la Unió Europea i social. Les seves investigacions i experiències d'estudis a l'estranger han inclòs estades a la Universitat de Roma, la Universitat de París-Nanterre II, l'Institut d'Estudis Europeus de la Universitat Lliure de Brussel·les, la Universitat de Nàpols, i la Universitat de Notre Dame. Les seves publicacions inclouen diversos llibres i nombrosos articles en revistes especialitzades sobre temes com la legislació social de la Unió Europea, la descentralització política i les polítiques de treball, familiars i laborals, i la discriminació. En l'actualitat, està treballant en la integració europea, la globalització i els drets socials, els sous i els salaris, la flexibilitat i els drets dels treballadors, i la legislació sobre treball i família.

Ha participat en diferents càrrecs acadèmics: subdirectora de l'Escola Universitària de Relacions Laborals de la Universitat Complutense de Madrid des de 1988 fins a 1991; directora de l'Escola Universitària de Relacions Laborals de la Universitat Pompeu Fabra des de 1993 fins a 1996; vocal de la Comissió d'Economia i Administració de la Junta de Govern de la Universitat Pompeu Fabra i vocal del jurat de selecció de becaris de la Universitat Pompeu Fabra.

Mariano Marzo és catedràtic d'estratigrafia i professor de recursos energètics i geologia del petroli a la Facultat de Geologia de la Universitat de Barcelona. Membre de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona i de la Junta Directiva del *Club Español de la Energía*. Participa o ha participat en diversos consells assessors en matèria energètica de les administracions central i autonòmica, així com d'altres institucions. Manté una relació continuada amb la indústria del petroli i el gas mitjançant la investigació aplicada al sector i la formació continuada. És un col·laborador habitual sobre temes energètics en els mitjans del nostre país.

Eloi Moya és sociòleg titulat per la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i diplomad en Estudis Superiors Especialitzats, així com doctorand en Ciències Socials per la UAB. Actualment és el responsable de l'àrea d'investigació de la Fundació Privada La Fàbrica. Anteriorment va ser investigador del Centre de Recerca Econòmica i Social de Catalunya (CRESC) i va elaborar estudis basats en la qualitat del treball, la igualtat d'oportunitats i el col·lectiu treballador immigrant. A

més, també col·labora en diferents entitats de Sabadell (FAVS) i el Centre Unesco de Catalunya.

Dionís Oña va néixer a Lleida l'any 1960. És llicenciat en dret per la Universitat Oberta de Catalunya i és treballador de Repsol Butano, S. A. des de 1982. Ha ocupat diferents càrrecs institucionals: membre titular de la *Comisión Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo*, membre titular del Consell de Relacions Laborals de Catalunya, membre titular de la *Fundación para la Prevención de Riesgos Laborales*, membre del Consell de Treball Econòmic i Social de Catalunya (CTESC), membre del *Consejo Económico y Social de España* (CES) i membre titular del Comitè Consultiu de la Comissió Europea d'experts en Salut Laboral. A la UGT de Catalunya ha exercit el càrrec d'adjunt a la Secretaria de Política Sindical i actualment és el responsable de Salut Laboral, Medi Ambient i Mobilitat del sindicat.

Jordi Potrony és llicenciat en ciències i tècniques estadístiques per la Universitat Politècnica de Catalunya el 2002 i diplomat en estadística per la Universitat Autònoma de Barcelona el 1999. Va ser guardonat amb el premi extraordinari de la promoció 1998-1999 de la diplomatura d'estadística.

El 2002 s'incorpora a la Fundació CIREM per donar suport estadístic en diferents projectes i des de llavors ha participat en l'elaboració d'estadístiques en projectes d'àmbit nacional i internacional. Ha participat en projectes d'investigació del mercat de treball, formació professional, gènere, R+D i desenvolupament local. També ha participat en l'elaboració de sistemes per a la presa de decisions i difusió socioeconòmica.

Josep Maria Rañé va néixer a Barcelona l'any 1954. Va cursar estudis d'enginyeria superior i ha estat dirigent sindical de la UGT de Catalunya durant els anys 1978 a 1996 en l'àmbit local (Sant Feliu de Llobregat), comarcal (Baix Llobregat) i català. Ha estat diputat al Parlament de Catalunya pel Partit dels Socialistes de Catalunya de 1988 a 2008 i ha exercit de portaveu dels temes de treball i indústria així com de president de la Comissió d'Economia i Pressupostos. També ha estat conseller de Treball i Indústria de la Generalitat de Catalunya (2003-2006). Des de juny de 2008 és president del Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya (CTESC).

Esteve Sanromà és catedràtic d'economia aplicada de la Universitat de Barcelona (UB). Ha estat Premi d'Economia de l'*Instituto de Estudios Fiscales* i Premi d'Economia Antoni Pugés. Ha estat director de l'Institut d'Estudis Laborals de la UB i director del Servei d'Anàlisi

Econòmica de la Cambra de Comerç de Barcelona. Actualment forma part de l'Institut d'Economia de Barcelona.

S'ha especialitzat en economia laboral i formació, temes sobre els que ha publicat més de vuitanta treballs en forma d'articles, llibres i capítols d'obres col·lectives. Les seves publicacions més recents tracten la formació continuada, les diferències salarials (geogràfiques, per sexe i nacionalitat), la sobreeducació i la immigració. Aquests treballs s'han publicat a revistes internacionals (*Applied Economics*, *Regional Studies*, *Australian Journal of Labour Economics*, *Review of Regional Research*, *Sozialer Fortschritt*) i espanyoles (*Spanish Economic Review*, *Revista de Economía Aplicada*, *Economía Industrial*, *Información Comercial Española*, etcètera).

Antonio Santos és actualment professor del Departament de Sociologia i Antropologia Social de la Universitat de València. Ha realitzat diverses investigacions sobre atur i precarietat laboral que han sigut publicades a la revista *Sociología del Trabajo*, *Sociología del Lavoro* o *Internacional Review of Sociology*. Forma part del consell assessor de *Cuadernos de Relaciones Laborales* i és director de Quaderns de Ciències Socials. Entre els seus llibres destaquen: *Trabajo, empleo y cambio social* (2002) i *Paro, Exclusión y políticas de empleo* (2004), ambdós publicats a l'editorial Tirant lo Blanch.

Sebastià Sarasa és doctor en ciències econòmiques, en l'especialitat de sociologia i ciència política, per la Universitat de Barcelona. Ha estat doctor vinculat a l'Institut d'Estudis Socials Avançats del Consell Superior d'Investigacions Científiques entre els anys 1998 i 2000. També ha estat president de l'Associació Catalana de Sociologia i membre del Comitè Executiu de la Federació Espanyola de Sociologia. Actualment és docent a la Universitat Pompeu Fabra i segueix tres línies de recerca: desigualtats i polítiques socials comparades; pobresa i exclusió social; i relacions intergeneracionals i atenció a les persones dependents.

Carlota Solé és doctora en economia per la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i sociologia (Ph.D. per la Universitat de Reading del Regne Unit). Actualment és catedràtica de sociologia de la UAB i des de l'any 1989 és la directora del Grup d'Estudis d'Immigració i Minories Ètniques (GEDIME). Des de 2009 és també directora del Centre d'Estudis i Recerca en Migracions de la UAB (CER-Migracions-UAB). Ha publicat una quarantena de llibres i compilat onze volums monogràfics de revistes europees i espanyoles i ha publicat al voltant de dos-cents articles i capítols en revistes especialitzades d'àmbit nacional i estranger sobre temes

de la seva especialització: modernització, migracions i corporativisme.

Carlota Solé ha impartit cursos de màster i doctorats a diverses universitats i conferències en diferents institucions i organismes. Ha dirigit nombroses tesis doctorals. L'any 1990 va rebre el Premi Nacional de Sociologia i Ciència Política per part del *Centro de Investigaciones Sociológicas* i l'any 1995 li va ser concedit el Mary Parker Follett Award de l'*American Political Science Association*.

Joan Tristany va néixer l'any 1965 a Cardona. És llicenciat en economia per la Universitat de Barcelona (UB), actuari d'assegurances per la UB i PDG per l'escola de negocis IESE. Professionalment ha exercit una carrera lligada a les organitzacions empresarials on ha desenvolupat els següents càrrecs: membre del Cercle d'Economia, conseller del Consell d'Administració de l'ICEX, membre de l'Observatori de la Internacionalització de la Secretaria General del Comerç Exterior (SGCE), membre de la Comissió Consultiva de les Negociacions Comercials Internacionals i membre dels comitès organitzadors de les fires industrials espanyoles Hispack i Bta. Ha sigut director de l'Associació Espanyola de Fabricants Exportadors de Material Elèctric i Electrònic (AMELEC) i des de l'any 2001 és el director general d'AMEC.

És també editor de la publicació *amec Export* (revista per a la internacionalització de l'empresa) i coautor del llibre sobre consorcis d'exportació, editat per l'Observatori de Relacions amb Amèrica Llatina (ORLA) de la Universitat Pompeu Fabra. També és coautor de l'estudi comparatiu dels instruments financers de recolzament a l'exportació a Espanya, França, Itàlia, Suïssa, Alemanya, Països Baixos, EUA, Japó i la Xina. Joan Tristany és també l'autor de l'article «Sector de los bienes de equipo en Cataluña», publicat al *Boletín BICE-Boletín económico de Información Comercial Española*.

Joan Trullén va néixer a Barcelona l'any 1955. És doctor en ciències econòmiques i professor d'economia i política regional i urbana al Departament d'Economia Aplicada de la Universitat Autònoma de Barcelona. Ha estat professor convidat de la Universitat de Florència (de setembre de 2008 a febrer de 2009). Actualment és director de l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona.

En la seva activitat en política industrial ha exercit com a secretari general d'Indústria en el Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç. També ha estat president del *Centro para el Desarrollo Tecnológico Industrial* (CDTI). Durant el seu mandat s'han impulsat polítiques industrials de recolzament a l'R+D+i (Programa CENIT, Programa de recolzament a les agrupacions d'empreses innovadores, Programa PROFIT d'empreses tractores, desgravació fiscal d'R+D+i, Pla de Foment Empresarial, plans d'As-

signació de Drets d'Emissió i Pla Innoempresa. També ha representat a Espanya en el Consell de Ministres de Competitivitat, a l'Agència Europea de l'Espai (ESA), a Airbus i a l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic (OCDE) i ha sigut membre electe per la Unió Europea del *High Level Group for a Competitive EU Car Industry* (CARS 21) i del *High Level Group on Competitiveness of the European Chemicals Industry*. Joan Trullén ha sigut també representant del govern a *Diálogo Social*.

Joan Tugores va néixer a Palma de Mallorca l'any 1953. És llicenciat en dret i ciències econòmiques i és doctor en ciències econòmiques. Exerceix de professor de teoria econòmica des de 1977 i de catedràtic d'economia de la Universitat de Barcelona (UB) des de 1986. Va ser degà de la Facultat d'Econòmiques de la UB de 1994 a 1998, president del Comitè Normativa i Ètica Professional del Col·legi d'Economistes de Catalunya de 1999 a 2001 i rector de la Universitat de Barcelona durant els anys 2001 a 2005.

Ha publicat nombrosos estudis en els àmbits de l'economia internacional i la globalització, entre els quals es poden destacar els següents:

- *Economía Internacional: globalización e integración regional*. 6a ed. McGraw-Hill, 2006.
- *I després de la globalització?* Ed. Eumo, 2008.
- *Integración regional y políticas públicas*. Estudios CEPAL, 2006.
- *Competitivitat i cohesió social a un món global*. Estudis Caixa Catalunya, 2006.
- *Economía: text per a batxillerat*, amb MASCARILLA, O. i BONILLA, R. 2a ed. Vicens Vives, 2009.
- *El lado oscuro de la Economía*. Gestión 2000 (Grupo Planeta), 2009.
- [ed.] *Crisi (selecció de textos clàssics i moderns)*. Llibre editorial, 2009.
- *Crisis: lecciones aprendidas... o no*, Ed. Marcial Pons, 2010.

També publica articles amb regularitat a mitjans de comunicació, entre ells, *La Vanguardia*, *Expansión* i *Món Empresarial*.